
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2019

ΜΑΘΗΜΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ

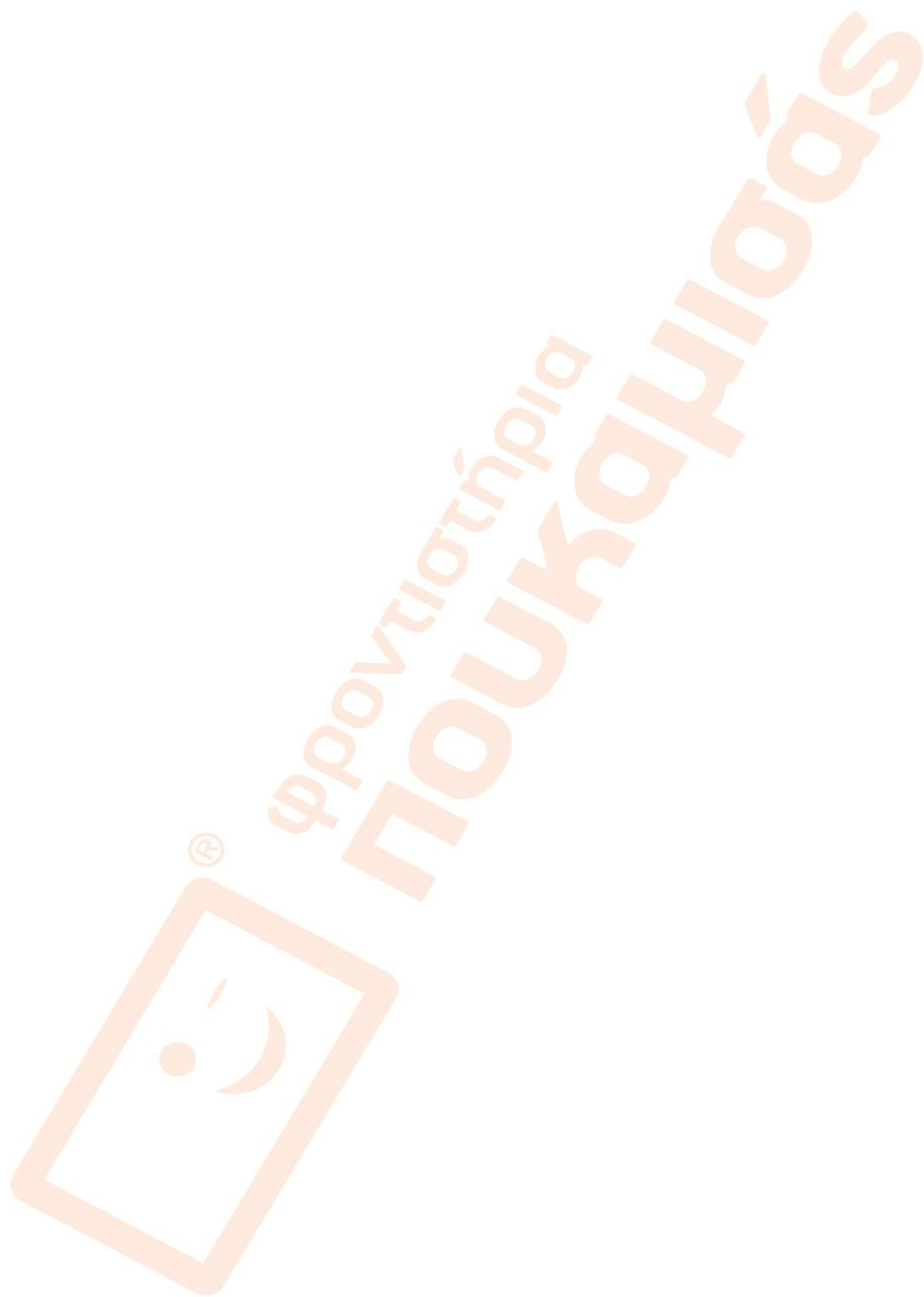
ΩΡΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ

11:53

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 07/06/2019

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Ο συγγραφέας αναφέρεται στις αξίες που χαρακτηρίζουν τη δημοκρατία. Επιχειρώντας να απαντήσει σε ερώτημα των νέων για τους ενεργούς πολίτες, απαριθμεί τα ιδανικά που την καθορίζουν. Προβάλλει, έτσι, την ανοχή στις διαφορετικές πεποιθήσεις και την έλλειψη βίας στις δημοκρατικές κοινωνίες. Σε αυτές, οι πολίτες αντικαθιστούν τους εκπροσώπους τους ειρηνικά, σύμφωνα με τη διδαχή του Κάρλ Πόπερ, και η αντιπαράθεση πραγματώνεται με σεβασμό. Επιπλέον, επισημαίνει πως μόνο στη δημοκρατία επικρατεί η ελευθερία ιδεών και οι ανανεωτικές τάσεις, που οδηγούν σε κοινωνικές επαναστάσεις. Καταληκτικά, σε αντίθεση με την ιστορία της ανθρωπότητας, όπως την παρουσιάζει ο Χέγκελ, παραθέτει το ιδανικό της αδελφοσύνης, που συμβάλλει στη συνεπή και λογική δράση των λαών.

B1. Σωστό, λάθος, σωστό, σωστό, λάθος

B2. α)

-«Ποτέ μου δεν ξεχνώ... αιματοχυσίες» (Καρλ Πόπερ)

-«Στο έργο του... απέραντο σφαγείο» («Φιλοσοφία της Ιστορίας», Χέγκελ)

β) Αιτιολόγηση: Ο συγγραφέας αναφέρεται στον Κ. Πόπερ προκειμένου να ενισχύσει «το ήθος του», δηλαδή την αξιοπιστία των θέσεών του ότι η δημοκρατική εξουσία διακρίνεται από το ιδανικό της μη βίας.

Για τον ίδιο λόγο ο συγγραφέας αναφέρεται στον Χέγκελ, ώστε να πείσει ότι η ανθρώπινη ιστορία είναι γεμάτη βίαιες συγκρούσεις.

B3. α) Συμβουλή / διδασκαλία, εμπαιγμού, συνύπαρξης, αντιπαράθετα

β) «απέραντο σφαγείο» → μεταφορική λειτουργία της γλώσσας → βίαιη – φωνική σύγκρουση

«... η μικρή ... φωτίζει την πορεία μας» → μεταφορική λειτουργία της γλώσσας → οδηγεί – κατευθύνει – ορίζει τη ζωή μας.

B4. α)

1. 2^η παράγραφος: «Αν σήμερα... με τη βία» → Υποτακτικός λόγος

3^η παράγραφος: «Οι τυπικοί κανόνες ... χρήση βίας» → Υποτακτικός λόγος

2. 1^η παράγραφος: «Αφού η δημοκρατία... πολίτες»; → Προφορικότητα στον λόγο (ερώτηση)

1^η παράγραφος: «Θέλετε... απαριθμήσουμε;» → Προφορικότητα στον λόγο (ερώτηση – β' πληθυντικό πρόσωπο)

β) Η παρένθεση χρησιμοποιείται από τον συγγραφέα για την παράθεση μιας δευτερεύουσας, επεξηγηματικής πληροφορίας.

γ) Η σύνταξη είναι ενεργητική / Μετατροπή σε παθητική σύνταξη: *Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπεται μόνο από τη δημοκρατία*

Γ1.

Τίτλος: Ο ενεργός πολίτης: πυλώνας της δημοκρατίας

Πρόλογος: Οι τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις έδειξαν ότι σημαντικός αριθμός πολιτών προτιμά να απέχει από τα κοινά και ότι το «κόμμα του κανενός» συνεχώς διογκώνεται. Έτσι όμως η δημοκρατία υποβαθμίζεται και παράλληλα η ποιότητα ζωής των πολιτών. Η δημοκρατία ωστόσο είναι τρόπος ζωής και αξία που ο πολίτης πρέπει να διεκδικεί και να εφαρμόζει στην καθημερινότητά του. Το σχολείο οφείλει να προετοιμάσει τους μαθητές να αναλάβουν τον πολιτικό τους ρόλο και να τους εμφυσήσει το ιδανικό της δημοκρατίας και το αγωνιστικό φρόνημα που απαιτείται για τη διεκδίκησή της.

Ζητούμενο 1^ο: Ενέργειες με τις οποίες ο πολίτης κάνει πράξη τη δημοκρατία στην καθημερινότητά του

- Επιδίωξη της διαβίου παιδείας → νοητική εγρήγορση, κριτική σκέψη, ευθυκρισία (Η ποιότητα της δημοκρατίας φανερώνεται στην αντιληπτική ικανότητα των πολιτών)
- Ενημέρωση πολύπλευρη, πλουραλιστική για τις εξελίξεις σε κάθε επίπεδο της κοινωνικής ζωής.
- Στο πλαίσιο των σχέσεων του, φιλικές, οικογενειακές, συνεργασίας → διάλογος, γόνιμη αντιπαράθεση απόψεων, απομάκρυνση από κάθε λογής δογματισμό και ακρότητα. Υπερασπίζεται με παρηρησία την αποψη του.
- Εργάζεται όχι μόνο για το προσωπικό όφελος αλλά και για το κοινωνικό καλό. Ασχολείται με τον συνδικαλισμό και τη διεκδίκηση των εργασιακών δικαιωμάτων
- Συμμετέχει στις εκλογικές διαδικασίες σε κάθε επίπεδο, εθνικές εκλογές, τοπική αυτοδιοίκηση, ευρωεκλογές ως ψηφοφόρος αλλά και ως υποψήφιος

- Συμμετέχει στην κοινωνία των πολιτών, σε εθελοντικές δράσεις, διαμαρτυρίες για παραβιάσεις δικαιωμάτων, υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού.

Ζητούμενο 2^ο : Δράσεις με τις οποίες το σχολείο μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με δημοκρατικό ήθος

- Ενεργοποίηση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων. Εξοικείωση των μαθητών με τις διαδικασίες του ψηφίζουν και ψηφίζεσθαι, της ιεράρχησης κριτηρίων, της ανάληψης πρωτοβουλιών με σκοπό το κοινό όφελος.
- Δημιουργία σχολικών «ομάδων φιλίας». Σκοπός η συνεργασία μαθητών, δασκάλων, γονέων με σκοπό την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας και των διακρίσεων στα πλαίσια του σχολείου. Η δημοκρατία δεν ανέχεται τη βία.
- Σχολικός εθελοντισμός. Δημιουργία ομάδων με σκοπό την οικειοθελή προσφορά συστηματικής βοήθειας σε ανθρωπιστικό, οικολογικό, πολιτιστικό επίπεδο. Συνεργασία με μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Πραγμάτωση της πορείας από το «εγώ στο εμείς».
- Συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, το δήμο ή την κοινότητα στην οποία ανήκουν και ανάληψη πρωτοβουλιών για θέματα που αφορούν το δήμο π.χ. εκστρατείες ενημέρωσης για κοινωνικά, οικολογικά και πολιτιστικά θέματα.
- Δημιουργία σχολικής εφημερίδας, σχολικού ιστολογίου με σκοπό την εξοικείωση των μαθητών με την ελεύθερη έκφραση των απόψεών τους και τη γόνιμη αντιπαράθεση.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων, ενημερωτικών, ψυχαγωγικών, πολιτιστικών. Σκοπός η ευαισθητοποίηση των μαθητών για θέματα που τους αφορούν άμεσα, κοινωνικά προβλήματα, διεθνείς καταστάσεις.
- Επισκέψεις σε ιδρύματα φιλοξενίας ΑΜΕΑ, ηλικιωμένων, καταυλισμούς προσφύγων προκειμένου να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τα προβλήματα ευάλωτων ομάδων και να ευαισθητοποιηθούν για αυτά.

Επίλογος: Είναι ανάγκη, κατά συνέπεια, η δημοκρατία να γίνει βίωμα και τρόπος ζωής γιατί από την ποιότητά της εξαρτάται η ομαλή συμβίωση των πολιτών και η εξέλιξη της ζωής και του πολιτισμού. Το σχολείο, γι' αυτό το λόγο έχει χρέος να προετοιμάσει τους μαθητές για την ανάληψη του πολιτικού τους ρόλου και τη συμμετοχή.